

DE FIETSBEL

Afdelingsblad van de Fietsersbond Ede

In dit nummer:

- De brommende fietser
- Actueel
- Wat speelt er in Harskamp?
- Fietstocht met leden
- Veilige schoolroutes
- Geschiedenis van Fietsersbond Ede
- Verslag Algemene Ledenvergadering

Adres: Appelenburg 48, 6712 JH Ede
Tel: (0318) 614504 of (0318) 651350

Website: <https://ede.fietsersbond.nl>
E-mail: ede@fietsersbond.nl

Brommen op drie of meer wielen

Een van de voordelen van reizen met de trein als rolstoeler, is dat ik altijd een zitplaats heb. Flauw grapje inderdaad. Maar voor u jaloers wordt: ik moet wel eerst zo'n trein in kunnen komen. Bij sprinters is er geen probleem. Die zijn gemakkelijk toegankelijk vanaf het perron. Ook voor driewielers en zelfs scootmobielen. Lastiger zijn de dubbeldekkers. Met name op drukke perrons is het voor de NS-assistentie-verleners een gedoe de hellingbaan op z'n plek te rollen en mij binnen twee minuten in de trein te krijgen. Zeker als het halletje vol staat. Met mensen die daar meestal blijven staan. Maar vooral is het lastig dat je die assistentie een uur van tevoren moet aanvragen. De afhankelijkheid van anderen voor die laatste meter de trein in, daar heb ik moeite mee. En dan ben ik dus al op het perron. Om daar te komen is vaak ook al een uitdaging, zeker in Ede. De perrons op het nieuwe station Ede-Wageningen hebben elk maar één lift en die is regelmatig kapot. Soms is er dan, met (opnieuw) hulp van anderen, iets op te lossen via de roltrap. Maar die gaat op dat station alleen maar omhoog en is niet toegankelijk voor elektrische rolstoelen. Ook niet echt voor driewielers of handbikes, ondanks dat die legaal met de trein meegenomen kunnen worden. Overigens hebben zelfs 'normale' tweewielers op ons nieuwe station soms moeite de perrons te bereiken. Formeel moet je met de fiets aan de hand langs de bushalte lopen om de opgang naar de perrons te bereiken. Dat is onhandig als je veel bagage hebt. Bovendien leiden de fietsbordjes richting station je naar de ingang van de fietsstalling, niet naar de ingang van het station. Dus als je je fiets mee wilt nemen de trein in, sta je verkeerd. En via de trap naar beneden is zelfs zonder bagage

lastig. Niet alleen is er geen lift of roltrap, zelfs de fietsgootjes ontbreken. Ik heb er al veel onveilige situaties gezien. Wil je je vervoermiddel van de ingang van de fietsstalling meenemen naar het perron, dan moet je dus een grote omweg maken. Want door de fietsstalling lukt ook niet vanwege de draaideuren bij de uitgang. De fietsgootjes zijn bewust weggelaten om voetgangers en fietsers van elkaar te scheiden op de trap. En voor de veiligheid. Dat is nieuw beleid van ProRail. In Ede gehoord argument: "in Groningen is dat ook zo". En inderdaad, daar klagen ze eveneens over de afwezigheid van fietsgootjes. Natuurlijk, vergeleken met andere landen hebben we hier niets te klagen. En met e-bikes, fietsmaatjes, duofietsen en andere ontwikkelingen kunnen velen langer blijven fietsen. Maar als ik met mijn handbike lekker over de hei fiets, gaan heerlijk vloeiende fietspaden soms over in smalle hobbelstroken. Waar twee handbikers elkaar niet kunnen passeren. En dat staat niet aangegeven. Hetzelfde geldt voor het fietspad langs de Grift – o.k, net buiten de gemeente Ede, maar toch een mooi fietspad. Waarschijnlijk om brommers te weren staan daar enkele hekken waar ik met de handbike vrijwel niet langs kom. Ook mensen op zware e-bikes heb ik daar zien stuntelen. En voor de prachtige duofietsen van Fietsmaatjes is dat pad grotendeels te smal. Op de wegen daar naartoe, door het Binnenveld, moet je als fietser sowieso oppassen. Ik heb hier al veel over gelezen in de Fietsbel. Maar als bredere fietser, of als rolstoeler, is het helemaal levensgevaarlijk om van de Kraatsweg of de Maanderdijk gebruik te maken. Ondanks de mooie nieuwe fietsstroken die de gemeente Ede daar kortgeleden aangelegd heeft. Jammer. Ik red me wel, maar de manier waarop ik met mijn fietsen regelmatig nèt niet goed uit de voeten (pardon...) kan, gaat toch ten koste van mijn fietsgeluk.

De brommende fietser 😞

SWINGING WHEELS

Gezocht:

Iemand die mensen wil leren rijden met Swingingwheels verende zijwielen. Bij voorkeur iemand die ervaring heeft met lesgeven of uit de zorg. Steeds meer mensen komen naar Ede om een proefles te volgen bij Swingingwheels. Wij leren ze daarbij opstappen, afstappen, rechtdoor rijden en bochten maken. Na de proefles kunnen mensen weloverwogen beslissen over aanschaf van zijwielen op hun eigen fiets.

Gezocht:

Gepensioneerde fietsmonteur of zeer ervaren sleutelaar die kan ondersteunen in het monteren van de Swingingwheels verende zijwielen op fietsen. Van kinderfiets tot de elektrische fiets! 95% van de ombouw betreft elektrische fietsen.

Voor beide aanvragen is vergoeding mogelijk.

Heb je belangstelling neem dan contact op met Swingingwheels in Ede:
0318 638 288 of info@swingingwheels.nl

Ook adverteren in de Fietsbel?

Met de Fietsbel bereik je 2x per jaar meer dan 300 mensen die fietsen leuk vinden en voor wie de veiligheid van fietsers belangrijk is. En je steunt het werk van de lokale fietsersbond.

Meer weten?

Mail dan naar ede@fietsersbond.nl

Redactioneel

We naderen een bijzondere mijlpaal als Fietsersbond Ede: in 2027 bestaat de afdeling 50 jaar! Jos Aarnoudse is in de archieven gedoken en hij werkt aan een jubileumboekje. Ook start Jos in deze Fietsbel een serie over de geschiedenis van onze afdeling.

Het jaarthema is 'Veilige schoolroutes': je leest er meer over op pagina 8.

De schoolroute die ik met mijn kleinzoon zou willen rijden gaat via het Somapad. Maar om 'veiligheidsredenen' maken we een omweg via Kastelenlaan en Keesomstraat. Het Somapad neem ik als ik alleen rijd. Tijdens de 'schoolspits' is het Somapad niet alleen erg druk maar ook een 'schoolvoorbeeld' van onveilig verkeersgedrag. Scooters, E-bikes en fatbikes met hoge snelheden en riskant inhaalgedrag en ouders die hun kinderen daar veilig tussendoor proberen te loodsen. Wat is hier de oplossing? Meer handhaving? Wie het weet mag het zeggen.

In dit nummer ronden we onze serie over de Edese dorpen af met een artikel over Harskamp.

De Top 10 Gevaarpunten ontbreekt deze keer en wordt in het vervolg alleen in het maartnummer opgenomen.

Vast onderdeel van het oktobernummer is het verslag van de Algemene Ledenvergadering (ALV). Het is leuk om te vermelden dat we de laatste jaren een stijgend aantal bezoekers van de ALV zien.

En verder is er weer ruimte voor de actualiteit, een column, cartoons en een verslag van de jaarlijkse fietstocht met leden.

Actueel

Grote plannen

Het motto van de vorige 'Actueel' was 'bezint eer ge begint.' Dat motto had te maken met de plannen van de gemeente over (fiets) mobiliteit. Deze plannen zijn (indirect) afgeleid van de Omgevingsvisie uit 2022 die nu wordt uitgewerkt in een Ontwikkelkader Ede-Stad en een Ontwikkelkader Landelijk Gebied. De Contourennotitie Eén Ede (zie <https://www.ede.nl/in-de-gemeente-edede-in-ontwikkeling/ede-stad-in-ontwikkeling>) is daarbij een tussenstap.

Het Ontwikkelkader Ede-Stad wordt sterk bepaald door de komende groei van Ede-Stad. Het is, na Doesburgerbroek, niet of nauwelijks mogelijk om buiten de huidige stadsgrenzen te bouwen. Woningen en voorzieningen moeten binnen de stadsgrenzen worden gerealiseerd. Maar hierbij moet de leefbaarheid voor de inwoners niet afnemen, maar toenemen door onder meer een groenere publieke ruimte. Tegelijkertijd stelt de provincie de eis dat de recreatiedruk op de natuur buiten Ede-Stad niet toeneemt. Centraal in het Ontwikkelkader staat daarom het streven om te "verdichten en vergroenen" en het streven naar een "gezonde stad waar volop wordt gewandeld en gefietst." De auto zal een wezenlijke stap terug moeten zetten vanwege ruimtegebrek en voor een veiliger en gezondere woonomgeving.

Het is duidelijk dat het Ontwikkelkader Ede-Stad kansen biedt voor de fiets. Waar het Ontwikkelkader (ook) uit nood geboren is, zien

wij vooral kansen. De aandacht voor de leefbaarheid omvat ons streven naar 'fietsgeluk'.

De door de Fietsersbond al heel lang gewenste verbindingen tussen wijken (de Lumière-tunnel, de tunnel onder de N224 bij Kernhem, de Emmatunnel in het verlengde van de mooie stationstunnel en de langzaamverkeersbrug over de Klinkenbergerweg) staan in deze plannen. Hopelijk worden deze nu zo snel mogelijk gerealiseerd.

Een lid van de kerngroep neemt, op persoonlijke titel, deel aan de stadsgesprekken over het Ontwikkelkader. De Fietsersbond Ede als organisatie neemt deel aan 'partnergesprekken' en levert commentaar bij de plannen. In dit commentaar is met name gewezen op de noodzaak van een totale review op het wegennet van Ede met als uitgangspunt de ambities van het Ontwikkelkader. In onze ogen is dit hét moment om voor Ede een verkeerscirculatieplan te realiseren, waarin de fiets echt op 1 staat.

Maar zal de Raad de fiets echt op 1 zetten? Als u lid bent van een politieke partij of een raadslid kent, kunt u pleiten voor het daadwerkelijk en voortvarend realiseren van de ambities van het Ontwikkelkader. Data: oordeelsvormende raadsvergadering op 16 oktober; besluitvormende raadsvergadering op 13 november.

Ongevallen

"Sterke toename fietsongevallen in Ede" kopte de krant Ede-Stad op 26 augustus naar aanleiding van een onderzoek door Independer naar fietsongevallen in 2024. En op 7 september publiceerde Ede-Stad een artikel getiteld "Gemiddeld zeven

verkeersdoden per jaar in gemeente Ede”. Dit keer op basis van data van Rijkswaterstaat. De diverse registraties verschillen onderling, dat hangt ook af van waar de cijfers vandaan komen. Welke bronnen worden wel of niet meegenomen (politie, ambulances en Spoedeisende Eerste Hulp, verzekeraars)? Maar duidelijk is dat er in Ede, net zoals landelijk, een (licht) stijgende trend is in het aantal fietsongevallen, waar de trend voor het gemotoriseerd verkeer dalend is.

Bij alle groeiplannen die voortkomen uit het Ontwikkelkader Ede-Stad zal verkeersveiligheid van met name de zwakste verkeersdeelnemers een absolute voorwaarde moeten zijn.

Gemeenteraadsverkiezingen 2026

Alle hiervoor genoemde ontwikkelingen komen aan bod in de brief die de Fietsersbond Ede in juli schreef aan de gemeenteraadsfracties. De vele concrete suggesties voor de lange en korte termijn vinden hun oorsprong in de overtuiging dat meer ruimte voor veilig fietsen bijdraagt aan de leefbaarheid van Ede en aan het fietsgeluk van de inwoners. De brief is te vinden op:

<https://ede.fietsersbond.nl/2025/09/23/fb-ede-en-gemeente-verkiezingen-in-2026/>

Als de verkiezingsprogramma's zijn verschenen, zal de kerngroep die gaan uitpluizen en de bevindingen presenteren.

Veilige schoolroutes

We kunnen niet (alleen maar) wachten op de verwerkelijking van mooie plannen in 2040 (of nog later). Nu al is de verkeersveiligheid van

de zwakste verkeersdeelnemers een grote zorg. Tot de zwakste verkeersdeelnemers behoren scholieren. Voor hen zijn veilige schoolfietsroutes van groot belang.

Het thema veilige schoolroutes en veilige schoolomgeving staat momenteel in het middelpunt van de belangstelling. De landelijke Fietsersbond is bezig met het project “Veilige Beweegvriendelijke Schoolomgeving”.

De gemeente Ede werkt samen met de basisscholen aan een veilige schoolomgeving. De Fietsersbond Ede is hierbij betrokken en heeft het thema Veilige schoolroutes als thema gekozen voor de ALV van 10 april. Op pagina 8 gaat Annejan uitgebreider in op dit thema.

Ello Weits

D o r p c e n t r a a l

Harskamp

Dit is het zesde en laatste artikel in een serie waarin we aandacht besteden aan de dorpen in de gemeente Ede.

In de rondgang die we maken langs de dorpen viel ons op dat elk dorp een 'couleur locale' heeft. Wat de dorpen delen is gemeenschapszin, zelfredzaamheid en zelfbewustzijn. We zijn benieuwd wat Harskamp, een dorp dat vooral bekend is door de legerplaats en de campings en recreatieparken, toevoegt aan dit 'kleurenpalet'.

We worden hartelijk ontvangen door Karin Garretsen en Aart Roest van Harskamps Belang. Karin en Aart zijn niet geboren en getogen in Harskamp. Ze zien het werk voor Harskamps Belang als een goede manier om betrokken te zijn bij de gemeenschap die ze als prettig en open ervaren. Het bloeiende verenigingsleven en de kerken dragen in belangrijke mate bij aan het sociale leven en de verbinding.

Ook de goede voorzieningen en de omringende natuur maken Harskamp tot een aantrekkelijk dorp om te wonen. De nieuwe wijk Smachtenburg biedt meer inwoners de mogelijkheid om in het dorp te kunnen blijven wonen. Een minpunt is de

bereikbaarheid met het OV: die is verslechterd door het opheffen van buslijnen.

Harskamps Belang

Harskamps Belang heeft vier bestuursleden en zet zich in voor de leefbaarheid en een goed woon- en leefklimaat.

De bestuursleden waarderen de constructieve houding van de gemeente Ede. Harskamp heeft vaste aanspreekpunten binnen de gemeente Ede en een 'eigen' wethouder. Harskamps Belang fungeert als schakel tussen dorp en gemeente. Een goed voorbeeld is de betrokkenheid bij de ontwikkeling van een omgevingsvisie 2040 voor de gemeente Ede. Harskamps Belang faciliteerde de inbreng van het dorp door per thema 4 inwoners te laten meedenken en organiseerde een avond waarin de visie werd teruggekoppeld aan de bewoners.

Karin is namens Harskamp contactpersoon voor een werkgroep van enkele dorpen die meedenken over het beheer van de wolf. De indruk bestaat dat de aanwezigheid van de wolf het toerisme raakt omdat minder mensen de natuur intrekken.

Harskamps Belang organiseert jaarlijks de vlaggenparade op 27 april en faciliteert de 4 mei herdenking. Volgend jaar bestaat Harskamps Belang 100 jaar en dat zal uitgebreid worden gevierd.

Knelpunten

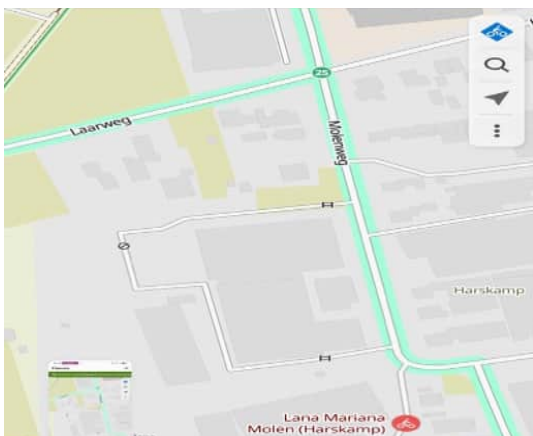
Wat zijn de belangrijkste knelpunten als het gaat om verkeersveiligheid?

De Dorpsstraat loopt door het centrum en is onderdeel van de N310. Hier zien we vergelijkbaar probleem met andere dorpen in de gemeente Ede: een doorgaande 50 km/u

weg in het centrum met veel winkels die niet is berekend op het huidige intensieve gebruik. Bovendien dient de Dorpsstraat ook voor ontsluiting van de woonwijken, waaronder de nieuwe wijk Smachtenburg. Dit alles maakt de Dorpsstraat tot een onveilige straat voor fietsers en winkelend publiek. Dat geldt in het bijzonder voor scholieren van de basisschool.

De beste oplossing is invoering van een maximumsnelheid van 30 km/u maar dat is complex omdat de provincie hierover beslist. Karin doet de suggestie om waarschuwingsborden “denk om de fietsers” te plaatsen.

Een tweede knelpunt is de knooppunt-route van Harskamp naar Otterlo via de Molenweg. Tussen de Laarweg en de molen is er veel vrachtverkeer door de hier aanwezige bedrijven. De route zou kunnen worden verlegd naar een nog te bepalen autoluw traject.

Het routebord van knooppunt 25 (hoek Laarweg-Molenweg) is onlogisch geplaatst waardoor fietsers die hier afstappen soms in een gevaarlijke situatie komen door het drukke verkeer van en naar de Laarweg. Verplaatsen van het bord is hier de simpele oplossing.

Op drukke 60 km/u wegen zoals de Laarweg ontbreken fietsstroken: die zouden deze wegen veiliger maken. Dit is een knelpunt dat we nog veel zien in de buitengebieden.

Harskamps Belang en Fietsersbond Ede

Wat kunnen we voor elkaar betekenen? We spreken af om vanuit Harskamps Belang en de Fietsersbond contactpersonen te zoeken zodat we onze netwerken kunnen benutten en elkaar informeren. Een idee is bijvoorbeeld om elkaars ledenvergaderingen te bezoeken.

Het gesprek met Karin en Aart gaf ons een aardig inkijkje in Harskamp. Natuurlijk leer je een dorp niet kennen in een gesprek van een uur. We hebben er vertrouwen in dat er met dit gesprek een basis is gelegd voor regelmatig contact in de toekomst. Het blijft inspirerend om het enthousiasme en de betrokkenheid bij het wel en wee van het dorp te proeven.

We nemen afscheid en stappen weer op de fiets. Jan gaat richting Ede en Leo fietst nog naar het centrum van Harskamp om enkele plaatjes te schieten.

Jan Vermeer en Leo Langeveld

Veilige schoolroutes

Op onze ALV van 10 april was het hoofdthema "Veilig naar School Fietsen".

In de gemeenteraad van Ede zijn door D66 twee moties ingediend en aangenomen.

1. Maak van veilige schoolroutes de norm zodat kinderen vanaf 8 jaar zelfstandig en veilig naar school kunnen fietsen.
2. Stel een uitvoeringsprogramma op om de 29 knelpunten die door 19 scholen zijn aangedragen daadwerkelijk aan te pakken.

De gemeente Ede inventariseert nu bij 54 scholen de knelpunten per school en onderzoekt welke aanpassingen nodig zijn in de schoolomgeving en hoe het verkeersgedrag rondom de school kan verbeteren. Hierbij kun je denken aan het verbeteren van oversteekplaatsen, aanleggen van toegangswegen vanaf de fietsroute, verlagen van de maximumsnelheid voor auto's of het aanleggen van nieuwe schoolzones. Per school moet dat resulteren in een pakket maatregelen dat aansluit op de wensen van de scholen. Belangrijke aandachtspunten zijn verbetering van de verkeersveiligheid en stimuleren dat meer kinderen op de fiets of lopend naar school komen. Dit is de planning van de gemeente:

- Juni 2025 - Aftrap onderzoek met schooldirecteuren.
- Juni/Juli 2025 - Inventarisatie ervaren knelpunten in schoolomgevingen.
- Aug./Sept. 2025 - Samenstellen pakket met maatregelen.
- Oktober 2025 - Maatregelenpakket per school en handreiking verkeersveiligheid.

Scholen en betrokken ouders hebben zelf ook al actie ondernomen. Drie scholen (Calluna, Louise de Coligny en Koning David) zijn in april gestart met de eerste 'schoolslinger' van Nederland. Kinderen lopen begeleid door ouders en kunnen onderweg aansluiten om in een groep naar school te wandelen. Dit kan

natuurlijk ook met de fiets.

De landelijke Fietsersbond publiceert regelmatig over het thema op de website en is met o.a. Wandelnet, JOGG en Kenniscentrum Sport & Bewegen een project opgestart voor een beweegvriendelijke schoolomgeving. Voor dit project is de Fietsersbond ook bij de drie bovengenoemde scholen langs geweest voor een "buurtsafari". Hierbij worden de leerlingen betrokken om op een leuke en speelse wijze de schoolomgeving beweegvriendelijker te maken.

Daarnaast heeft de Fietsersbond Ede knelpunten aangedragen bij de gemeente die kunnen bijdragen aan veiliger schoolroutes voor leerlingen van basisscholen en middelbare scholen. We hebben aangeboden om vanuit onze ervaring met de gemeente over dit onderwerp in gesprek te gaan en te blijven.

Vanuit de beweegalliantie (met o.a. sport-academies, mobiliteitsbureau(s), KNWU en de Fietsersbond) is een handreiking opgesteld met 11 bouwstenen voor een gezondere en bereikbare samenleving. We lichten er 5 bouwstenen uit:

1. **Inspraak** – Door betrokkenheid van de mensen waar het om gaat kweek je draagvlak en een gedeelde verantwoordelijkheid.
2. **Gezondheid en Beweging** – Goede fietsvoorzieningen zorgen ervoor dat mensen de fiets pakken en gezond blijven.
3. **Nabijheid** – Omgeving die kinderen uitnodigt om dagelijks te fietsen en bewegen.
4. **Fietsparkeren** – Zorgen voor veilige en goed toegankelijke fietsparkeerplekken bij school.
5. **Aansluiting op OV** – Soepele aansluiting tussen OV en de fiets zodat studerende, werkende en gezinnen gemakkelijk kunnen reizen.

Meer informatie vind je onder "Tools" en dan "Downloads" op de website <https://beweegvriendelikeschoolomgeving.nl/>.

Annejan Jager

Fietsersbond Ede: een vliegende start in 1977

In 1974 ging ik in Utrecht op kamers wonen om te gaan studeren. Mijn ouders woonden in Zeeland, dus dat kon niet anders. In 1975 werd de E.N.W.B. opgericht. Al snel was ik lid in Utrecht. Dus ja, zelf heb ik gewoon die jaren '70 bewust meegemaakt. Ik verdiep me sinds kort in de geschiedenis van de Fietsersbond in Ede. De start (als E.N.W.B. Ede) was in 1977. De bedoeling is dat ik de aankomende jaren een klein boekje maak. Dat moet in 2027 klaar zijn. Dan bestaat de Fietsersbond in Ede vijftig jaar. In de tijd daarnaartoe, zal ik in de Fietsbel steeds een tipje van de sluier optillen. In dit nummer: het begin.

Tijden veranderen

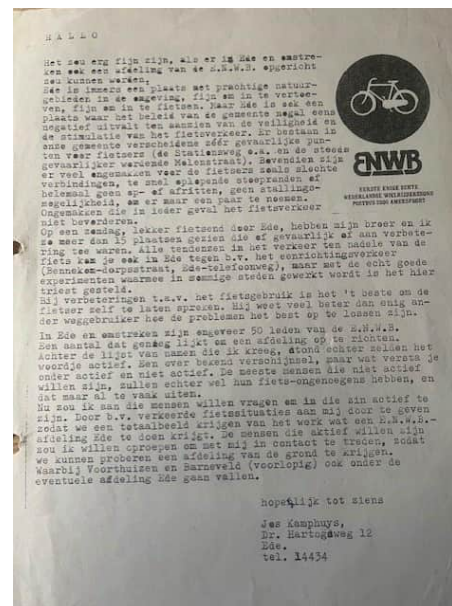
Ik lees het pamfletje waarmee Jos Kamphuys in 1976 probeerde mensen te motiveren om een E.N.W.B.-afdeling in Ede en omstreken op te starten. De E.N.W.B. had landelijk al snel zo'n 7000 leden, waarvan er 50 in en om Ede woonden. Ik laat de oproep aan mijn vrouw lezen (die niet weet uit welke tijd het stamt), met de vraag: hoe stel jij je de schrijver voor? Zij zegt: ik denk aan een wat rustige man van in de zestig met een terlenkabroek, een overhemdje en een Brits ruitjesvest. Ik laat haar vervolgens een foto van Jos Kamphuys zien, die er in het archief bij zit: een jaren '70 twintiger, met lange krullen en een baard, in spijkerbroek en bloemetjesshirt, op zijn klassieke 'herenfiets' (zonder kettingkast). Het laat zien hoe snel we zelf – al hebben we het meegemaakt - ook vergeten hoe het vijftig jaar geleden ook

alweer was. Het voormalige taalgebruik van toen en de interpretatie van nu. En met dat ik grasduin in het archief van de Fietsersbond Ede heb ik steeds dat gevoel: oh ja, dat was toen zo. Wat is er toch ontzettend veel veranderd, ook als het gaat om fietsbeleid en fietsvoorzieningen. En tegelijk: wat is er ook nog steeds veel hetzelfde. Het gaat nog steeds om knelpunten, veiligheid, nog meer ruimtebeslag door auto's, bereikbaarheid, enzovoort.

Oprichting van E.N.W.B.-afdeling in Ede

De oproep van Jos Kamphuys leidde ertoe dat op 14 maart 1977 de afdeling Ede werd opgericht van de Eerste Enige Echte Nederlandse Wielrijdersbond (afgekort als E.N.W.B. – met puntjes). De E.N.W.B. (inmiddels 'Fietsersbond') was en is een belangenvereniging voor fietsers (en aanpalend: voor voetgangers en het openbaar vervoer), die op 18 oktober 1975 landelijk in

Utrecht werd opgericht. Door de welvaartsvermeerdering in Nederland vanaf het begin van de jaren '60 waren in ruim tien jaar het autogebruik en autobezit enorm gegroeid. Het gebruik van de fiets nam af. In 1971 kwam het rapport van de Club van Rome uit: grenzen aan de groei. Het werd steeds duidelijker welke schade het enorme autogebruik veroorzaakte (al hadden we het toen nog niet

eens over de CO2 uitstoot door de fossiele verbranding). Het was visionair om in te zien, dat op langere termijn dit niet houdbaar, gezond en wenselijk was, en dat op zijn minst de faciliteiten om veilig, doelgericht of toeristisch, te kunnen fietsen enorm verbeterd dienden te worden. Er moest eerherstel voor de waarde van de fiets komen, na 15 jaar neergang.

Startmanifestatie 23 april 1977

De groep in Ede begon meteen met een vliegende start. Er moesten werkgroepen komen, die verantwoordelijk werden voor een bepaald geografisch gebied in en om Ede, om daar fietsknelpunten op te sporen, na te denken over oplossingen en verbeteringen, en om die dan aanhangig te maken bij de gemeente, of bij eigenaren. Ook moest er natuurlijk een werkgroep communicatie komen: hoe timmeren we aan de weg?

Op 23 april 1977 werd de E.N.W.B.-afdeling Ede gelanceerd met een manifestatie. Hoe kon het anders: een fietstocht door de gemeente Ede stond daarbij op het programma. Maar ook een bijeenkomst in een ruimte bij sportzaal Essenburg in Veldhuizen,

een wijk die toen in ontwikkeling was. Daarbij traden een aantal sprekers op (onder andere wethouder Bos) en werd er een forum-discussie gehouden. In de terugblik binnen het bestuur viel het op dat wethouder Bos enigszins geïrriteerd was, omdat hij vond dat er al zoveel aan fietsvoorzieningen werd gedaan. Duidelijk iemand die de kritiekpunten

van de kersverse E.N.W.B. Ede niet per se in dank afnam. Op 13 mei '77 werd de eerste ALV gehouden, waarmee feitelijk de officiële oprichting van een Edese afdeling werd voltooid.

De afdeling liet er geen gras over groeien: het spoor

De 'irritatie' van de wethouder kwam ook doordat men niet stil zat als E.N.W.B. Ede. Wat er werd ingebracht kon warempel niet genegeerd worden. In korte tijd werd er veel aan knelpunten geïnventariseerd.

Ook de NS was meteen aan de beurt om correspondentie te krijgen. Immers: het spoor (de sporen) dwars door de plaats Ede en het station zijn alle jaren een bron van discussies, plannen en niet vervulde beloftes geweest. Ook zo iets dat mij opvalt. In het eerste jaar van de E.N.W.B. Ede ging het volop over spoorwegovergangen, die gesloten zouden worden, wel of geen fietstunnels en waar. Bij het station was er nog gewoon de overgang voor auto's en fietsers, met onveilige opstel situaties. Maar ook overgangen in de Kerkweg en bij de Verlengde Maanderweg waren al in discussie. De NS had bedongen dat na de bouw van een autotunnel in het verlengde van de Klinkenbergerweg (waartoe al besloten was, en die in 1980 gerealiseerd werd) er meerder overgangen (ook die in de Kerkweg) gesloten zouden worden. Nieuwbouw station was ook al aan de orde.

Kun je zien, hoe lang zulke processen lopen, als we nu, vijftig jaar na die periode, zien wat

ervan geworden is. Overigens pleitte de E.N.W.B. er toen al voor om wel degelijk een aparte fietstunnel aan te leggen (zoals uiteindelijk in 2025 in het Pico Bello Pad werd gerealiseerd). Maar dat ging eind jaren '70 nog niet door. Te duur! Fietzers moesten het doen met de smalle fietspaden langs de dubbele autobanen in de tunnel. Zij moesten dus ook maar al uitlaatgassen-happend de andere kant van de tunnel zien te bereiken.

Het zandhappen en de veiligheid

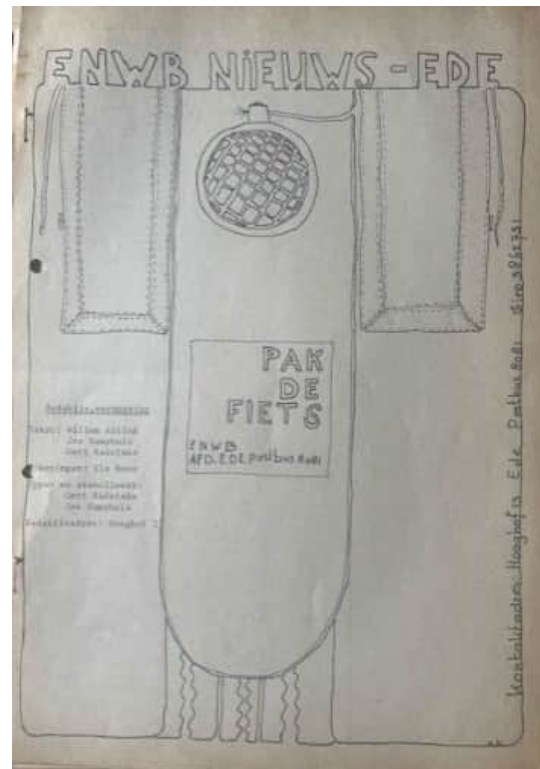
In juli (zomer) werd er uitgebreid aandacht gevraagd voor de gevolgen van het vrije autoverkeer op de zandwegen in de gemeente

het landelijke blad van de E.N.W.B. (inmiddels gegroeid naar ruim 12.000 leden).

Eerste Nieuwsbrief E.N.W.B. Ede

Eind 1977 kwam de eerste E.N.W.B.-nieuwsbrief Ede uit. Je weet wel: typ- en stencilwerk op kringlooppapier. Zo deden we dat. Er werd melding gemaakt van het aanstaande vertrek van Jos Kamphuis, die vanwege studie Ede ging verlaten. Er moest een nieuwe voorzitter komen. Er draaiden inmiddels drie werkgroepjes: Centrum (contactpersoon: Margreet van der Veldt), Veldhuizen (contactpersoon: Gert Radstake) en Buitengebieden (contactpersoon: Willem Aitink). In de nieuwsbrief werden onder andere besproken: de spoorwegovergang bij het station, de problematiek op de Stationsweg, enkele kruispunten in en rondom het dorp, de contacten met de NS over station

en spoorovergangen en tunnelplannen. Ook werd gemeld dat twee rapporten van de gemeente nog van commentaar zouden worden voorzien. Het betrof: 'Met het oog op de hei' ("maak de hei autovrij") en het 'Fietspaden-plan' ("hier gaat de werkgroep Buitengebieden nog beter naar kijken"). Ook meldde het bestuur dat de E.N.W.B. Ede ging samenwerken met de verschillende Edese milieugroepen, voor zover de thema's parallel zouden lopen.

Volgende keer verder

Inmiddels ben ik met mijn naspeuringen al wat verder, en zit ik in de jaren '80 van de vorige eeuw. In de volgende Fietsbel vertel ik weer wat meer over de stand van zaken dan. Mocht het zijn dat u of jij denkt: ik heb ook nog wel interessant materiaal of een verhaal uit het verleden van de Fietzersbond Ede: natuurlijk ben ik daarin geïnteresseerd. Laat het mij weten, en we kijken wel hoe ik er dan kennis van kan nemen.

Jos Aarnoudse

mail: aarnoudse@live.nl

tel: 06-12811900

Fietstocht voor leden

Na een aantal keren waarbij de jaarlijkse fietstocht met leden plaatsvond in september, is er dit jaar voor gekozen om de tocht te organiseren op 17 mei. Daarmee hopen we op een hogere opkomst om meer leden met eigen ogen kennis te laten maken met de onderwerpen waar de kerngroep van de afdeling Ede zich mede in hun naam mee bezig houdt.

Met een iets grotere groep dan normaal verzamelen we op het Museumplein. Na het welkomstwoord van Frank en het voorstelrondje gaan we op weg. De route leidt ons via de Telefoonweg en de Amsterdamseweg naar de oversteek van de N224 bij huis Kernhem. Deze oversteek is voor de Fietsersbond (en ook de gemeente) een doorn in het oog want er gebeuren vaak (ernstige) ongelukken. We pleiten daar dan ook al jaren voor een tunnel, maar door de vele stappen die er genomen moeten worden (onderzoeken, financiering via landelijke en provinciale overheden, weer onderzoeken) loopt de vertraging steeds verder op. De seinen lijken inmiddels wel steeds meer op groen te gaan, dus we zijn hoopvol. De fietstocht vervolgt naar de aan te leggen wijk Doesburgerbroek. We zitten er bovenop dat de fietsmobiliteit in deze wijk, zowel van wijk naar wijk als ook langeafstand routes die door de wijk zouden kunnen gaan, voorrang krijgt. Ondanks dat er door de zoektocht naar onder andere natuurcompensatie weer de nodige vertraging is, blijven we dit in de gaten houden.

De tocht gaat verder via de Klomperweg (druk, smal en 60km/u) en de (gevaarlijke) oversteek van de Westzoom bij Lunteren naar het centrum van Lunteren. Op de parkeerplaats van de sauna aldaar (bij het treinstation) worden we door de meefietsende plaatselijke leden van de Fietsersbond bijgepraat over hun ervaring met het fietsen in Lunteren. De volgende punten passeren de revue.

De staat van het fietspad langs de Lunterseweg (Ede–Lunteren) laat veel te wensen over door boomwortelproblemen. Bij de al genoemde oversteek Klomperweg–Rondweg (Westzoom) is een goede rotonde van groot belang. Er is een concreet plan om de Klomperweg tussen Westzoom en het centrum van Lunteren opnieuw in te richten. Als laatste punt wordt genoemd de slechte ontsluiting van het fiets-/voetpad vanuit de Zandscheer en het Hoefje. Vooral voor kinderen en ouderen is de situatie bij de Achterste Kempjes onveilig, omdat dit nu slechts een zandweg is. Mede door dit soort situaties pleit de Fietsersbond al jaren voor een veilig fietspad langs de Westzoom.

Na het afscheid van de plaatselijke leden fietsen we via mooie wegen (Beukenlaan, Molenweg) in de richting van de Doesburgermolen. Hoewel het hier mooi fietsen is, moet je wel opletten voor tegenliggers en de

paaltjes met schrikdraad direct naast het (onverantwoord smalle) fietspad. Via de Wildzoom en de Asakkerweg komen we aan bij een van de weinige fietstunnels onder de N224 - we blijven pleiten voor meer! De tocht eindigt bij café en historische kruidenierswinkel 'Lammert van de Bospoort' waar we nog een kleine rondleiding krijgen van lid Elly. Een mooie plek voor het naborrelen. Dank aan Frank voor het uitzetten van de tocht, aan Leo voor het voorfietsen en aan alle enthousiaste deelnemers op deze mooie fietsdag.

Annejan Jager

Verslag Algemene Ledenvergadering 10 april 2025

Fietsersbond afdeling Ede

Aanwezig: de kerngroep van de afdeling Ede: Annejan Jager (vergaderingsvoorzitter), Ello Weits, Leo Langeveld, Dineke van Zwieten, Frank Bron, Elly Hoogteijling (notulist).

Er zijn deze avond 3 gasten: Daniël Willems en Harmen Otto Smedes van de gemeente Ede en Brechtje Walburg Schmidt van de landelijke Fietsersbond (projectleider “Veilige beweegvriendelijke schoolomgeving”). Van de Fietsersbond afdeling Ede zijn 21 leden aanwezig.

Afwezig met kennisgeving; kerngroep-lid Rob Hof

1. Opening en mededelingen

Annejan opent de vergadering en heet ieder van harte welkom.

Er gaat een presentielijst rond waarop ieder zijn/haar naam kan noteren en eventueel het e-mailadres, als dat nog niet bij onze afdeling bekend is.

Er is een kort voorstelrondje, waarbij ook kan worden aangegeven of de naam in het verslag (dat ook op de site wordt geplaatst), mag worden genoemd. Eén persoon vindt dit niet nodig.

Naast de al eerdergenoemde personen zijn de volgende leden aanwezig: Paul Molenaar, Anneke van Achthoven, Leny van Swaai, Ary Stigter, Wim Kok, Job van Roekel, Marinus Smit, Ellen Ijspeert, Frank Giezen, Jan Vermeer, Jos van Maanen, Hans Uijttewaal, Hennie Boksmans, Thomas Kramer, Hillie Talens, Piet Mulders, Tineke Plooi, Ben Agterkamp, Michiel Heitmeijer en Jan Leydens.

2. Vaststellen verslagen

a. Vaststellen verslag ALV 2024

Er zijn geen opmerkingen over het verslag en er heeft ook niemand gereageerd op het verslag in Fietsbel 72 of op de website, dus dit verslag wordt vastgesteld.

b. Jaarverslag 2024

Dit Jaarverslag staat in Fietsbel 73 en wordt op deze ALV gepresenteerd door Ello Weits.

Het Pico Bello Pad is bijna af evenals de Stationsweg als fietsstraat.

Bij het Pico Bello Pad ging niet alles goed: er vonden diverse ongelukken plaats op de rotonde bij de Zandlaan. Hier zijn nu maatregelen genomen.

De fietsrotonde in Bennekom op de kruising Edeseweg-Strooijweg-Molenstraat is een experiment, dat de Fietsersbond goed in de gaten houdt.

Overigens gaat het bij rotondes vaker mis, o.a. op de Veenderweg in Ede.

Er komt voorlopig nog geen fietstunnel onder de Emmalaan. De fietsers worden voor de oversteek nu tijdelijk naar de verkeerslichten geleid, een noodoplossing. De Oude Bennekomseweg is nog “de ontbrekende schakel”.

In 2024 zijn twee gemeentelijke rapporten verschenen en inmiddels in de gemeenteraad behandeld: de Agenda Fiets 2040 en de Verkeersveilige inrichting gebieds-ontsluitingswegen Ede.

Voorafgaand aan de behandeling hiervan heeft de Fietsersbond, kerngroep Ede, twee verzoeken aan de gemeenteraad gericht:

1. Toon daadkracht
2. Houd overeind dat de fiets op nummer 1 staat.

Er wordt een nieuwe woonwijk ontwikkeld in Kernhem Noord: Doesburgerbroek. Hier gaat het ons vooral om een goede en tijdige fietsbereikbaarheid.

Wij zijn positief over veel wegen en fietspaden in het buitengebied, maar niet over alle. Ze zijn niet altijd in een goede staat, niet veilig genoeg. Er zijn overal veel werkzaamheden en de fietspaden worden steeds drukker.

Tenslotte: de verkiezing Fietsgemeente 2024 stelde teleur. In 2022 stond Ede nog op plek 140, maar in 2024 op plek 265.

c. Financieel verslag 2024 en begroting 2025
Iedereen gaat akkoord met verslag en begroting.

3. Verslag kascommissie en verkiezing nieuw lid van de kascommissie

De kascommissie heeft de administratie in orde bevonden en de penningmeester wordt gedechargeerd. Piet Mulders is aftredend kascommissielid en wordt bedankt. Jan Leydens blijft nog een jaar lid en Jos van Maanen wordt het nieuwe kascommissielid.

4. Veilige schoolroutes

Dit is het hoofdthema van de landelijke Fietsersbond en is voor dit jaar ook ons thema en het is ook belangrijk voor de gemeente Ede. Daarom zijn ook twee gemeenteambtenaren bij deze bespreking: Daniël Willems en Harmen Otto Smedes. Zij worden welkom geheten door kerngroep-lid Frank Bron.

Ter inleiding van het onderwerp verzorgt Frank een korte presentatie.

Schoolfietsroutes: op de basisschool moeten kinderen fietservaring opdoen en hier moeten dus ook veilige schoolzones zijn.

Ouders vinden het zelf fietsen van hun kinderen vaak onveilig en brengen hen daarom met de auto. Toch moeten zij de kinderen zoveel mogelijk zelf laten fietsen. Dat is gezond en milieuvriendelijk, het geeft vrijheid en fietsen nemen minder ruimte in dan auto's. Ouders moeten overtuigd worden dat zelf fietsen beter is.

Fietsen moet worden gestimuleerd en er moeten nieuwe fietspaden worden aangelegd.

Wat is er sinds 2023 gebeurd?

Het wordt niet veiliger op straat: er gebeuren vrij veel fietsongelukken in Ede.

Kinderen en ouderen zijn de grootste slachtoffers. Analyses zijn moeilijk te vinden.

Wat kunnen wij doen? Actief scholen benaderen. Dit is een verantwoordelijkheid voor de gemeente.

Brechtje Walburgh Schmidt vertelt dat zij in het kader van het project "Beweegvriendelijke School" contact heeft met drie scholen "op de berg" en met de ouders van de leerlingen. Zij houden o.a. een buurtsafari, waarbij het gaat

om de route van huis naar school. Vaak is er een actieweek, ook met een vragenlijst voor de ouders en het resulteert dan in een gebiedsrapportage. Verder is er nog een "toffe peren"-actie: "laat de auto staan" (negatief) of: "neem de fiets" (positief).

Tenslotte wordt nog opgemerkt: "Hou ze op de fiets!"

Reactie van verkeerskundige Daniël Willems: Scholen doen hun best voor de eigen leerlingen, maar dat heeft vaak een negatief effect op anderen, zoals automobilisten.

Vervolgens worden vier grote kaarten van Ede neergelegd op de tafels en de aanwezigen worden door de voorbereidingsgroep uitgenodigd om in groepjes de (bekende) schoolroutes te bespreken, de problemen te noteren op de stickers en die op de juiste plaats te plakken.

Al snel wordt er volop gepraat, gewezen, geschreven en geplakt.

Tenslotte worden wat voorbeelden gegeven van de problemen die men heeft benoemd.

- De scholen in de Maandereng hebben geen parkeerplekken voor auto's en geen rekken voor fietsen. Ouders zetten hun fietsen op de fietspaden.
- Ouders van leerlingen op de Florisschool mogen hun auto parkeren bij de naastgelegen kerk, maar zij doen dit niet volgens de school.
- In Bennekom is het probleem dat er op de Edeseweg smalle fietspaden zijn. Volgens de ambtenaren moet dit nog worden aangepakt: het is nu in de uitvoeringsfase. Dit komt volgens hen binnen vrij korte tijd aan de beurt.

Af en toe is er al een stuk breder gemaakt en dat vinden zij wel slim.

- Naast de school in Kernhem ligt de busbaan. Ouders staan hier vaak in de weg op de busbaan. Zij hebben hier geen ruimte om te wachten.

De gemeente Ede met 54 scholen zoekt een bureau dat dit allemaal gaat bekijken. Brechtje van de landelijke Fietsersbond raadt aan de website te bekijken van de FB / beweegvriendelijke school. Zo worden er masterclasses gegeven aan mensen van de gemeente. Ook vertelt zij over schoolstraten die na schooltijd worden afgesloten.

Daniël Willems vraagt of deze inventarisatie gestuurd kan worden naar de gemeente én naar Studio Verbinding (verkeerskundig adviesbureau met brede maatschappelijke blik).

Hij meldt ook, dat de bus op de busbaan in Kernhem te hard rijdt volgens de bewoners. Als er meer duidelijk is wordt er in het volgende overleg van de Fietsersbond, afd. Ede met de ambtenaren, verder over dit onderwerp gesproken.

De kerngroep van de afdeling Ede zal de leden die er nu niet zijn via de Nieuwsbrief laten weten wat vanavond besproken is en hen uitnodigen ook hun input te geven

5. Plannen voor 2025

Op zaterdag 17 mei is de jaarlijkse fietstocht voor leden. Vorig jaar ging de fietstocht naar Bennekom, dit jaar naar Lunteren.

Gezien het tijdstip wordt niet verder ingegaan op de plannen voor 2025.

6. Rondvraag

- Voor mensen op het station met een fiets is het niet handig dat er naast de trap geen fietsgoten zijn. Het lukt niet om dit nog voor elkaar te krijgen. Het is NS-domein. Het ROCOV heeft daarover ook opmerkingen gemaakt, maar dit heeft niet geholpen.
- Er worden complimenten gemaakt voor de mooie Fietsbel met diverse goede artikelen.
- Leo Langeveld meldt dat er een nieuwe Doortraproute is: Bennekom-Hooilanden. Deze route is een paar weken lang te beoordelen. Wie de route wil (proef)fietsen kan contact opnemen met Leo.
- Brechtje meldt de Verkiezing van de meest rechtvaardige school op de Dag van het Kind en de vraag: Wat is de meest ideale schoolomgeving? In het najaar komt de definitieve versie.

7. Sluiting

Om 22.10 uur sluit voorzitter Annejan de vergadering met dank aan alle meedenkers.

De leden die aanwezig waren bij deze vergadering en op- of aanmerkingen hebben op het verslag kunnen deze doorgeven aan Elly Hoogteijling via e-mail:

fam.hoogteijling@gmail.com of

T 0318-651350.

Wij kunnen dit dan als kerngroep nog even bekijken, zodat dit verslag tijdens de volgende ledenvergadering kan worden vastgesteld.

reflector

